

Expertmeeting **'De actualiteit van de Tweede Wereldoorlog'**

Meesterschapsteam Cultuureducatie

Platform Herinnering Tweede Wereldoorlog

14 maart 2017

Nationaal Holocaust Museum
Plantage Middenlaan 27, Amsterdam

Doel en thema

Als gevolg van ontwikkelingen in de historische cultuur komt het onderwijs over de Tweede Wereldoorlog voor nieuwe uitdagingen te staan. Zo leidt de toenemende culturele diversiteit in de samenleving en de groeiende afstand tot dit verleden tot de vraag of lessen over de Tweede Wereldoorlog nog wel aansluiten bij de verschillende achtergronden en perspectieven van leerlingen. Tegelijkertijd lijkt de overheid het onderwijs steeds meer te beschouwen als middel om de herinnering aan deze geschiedenis in leven te houden. In het kader van onderwijsvernieuwingen wordt er aandacht gevraagd voor interdisciplinariteit. Bovendien is er een sterke roep om burgerschapsvorming als antwoord op enkele grote maatschappelijke vraagstukken, waar ook het leren over de Tweede Wereldoorlog een rol in zou moeten spelen.

Op deze expertmeeting zal worden gediscussieerd over deze belangrijke uitdagingen ten aanzien van het onderwijs over de Tweede Wereldoorlog in de 21e eeuw. Hoe moet worden omgegaan met de morele dimensies van het leren over de Tweede Wereldoorlog? En hoe kan worden aangesloten op de verschillende achtergronden en perspectieven van leerlingen in de cultureel diverse klas? De bijeenkomst is gericht op de uitwisseling van kennis, inzichten en ervaringen tussen docenten uit het voortgezet onderwijs, professionals uit het veld van musea en herinneringscentra, vakdidactici en wetenschappelijk onderzoekers.

Programma

- 13:00 – 13:30 **Inloop met koffie en thee**
- 13:30 – 13:40 **Opening**
- 13:40 - 15:00 **‘Teaching or Preaching’: de Tweede Wereldoorlog en moraliteit**
Bjorn Wansink (Universiteit Utrecht)
Discussie
Jan Durk Tuinier (Stichting Vredeseducatie)
Discussie
- 15:00 – 15:10 **Pauze**
- 15:10 – 16:30 **De oorlog in perspectief: meerstemmigheid en culturele diversiteit**
Liesbeth Dirks (Schoonhovens College)
Discussie
Gerrit Breeuwsma (Rijksuniversiteit Groningen)
Discussie
- 16:30 – 17:30 **Afsluiting en borrel**

Sessies

‘Teaching or Preaching’: de Tweede Wereldoorlog en moraliteit

De herinnering aan de Tweede Wereldoorlog wordt al sinds lange tijd beheerst door de morele boodschap dat een dergelijke gebeurtenis nooit meer mag plaatsvinden. Een toenemende aandacht voor democratisch burgerschap in de samenleving zorgt ervoor dat de morele dimensie van het leren over de Tweede Wereldoorlog ook nadrukkelijker op de agenda van het onderwijs wordt geplaatst. Daarmee rijst de vraag hoe dit morele aspect het beste kan worden uitgewerkt. Dienen er lessen te worden overgedragen op basis van dit verleden? Of is het prediken van normen en waarden geen onderdeel van het leren over geschiedenis?

Bjorn Wansink is universitair docent en vakdidacticus geschiedenis aan de Universiteit Utrecht. Hij doet onderzoek naar de opvattingen van geschiedenisdocenten (in opleiding) over historiografie en geschiedenisonderwijs.

Jan Durk Tuinier is sociaal pedagoog en medeoprichter van de Stichting Vredeseducatie. De stichting houdt zich bezig met interactieve methodieken op het terrein van

burgerschap, democratie, diversiteit, conflicthantering en de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in relatie tot het heden.

De oorlog in perspectief: meerstemmigheid en culturele diversiteit

De toenemende culturele diversiteit in de samenleving is ook in sterke mate waarneembaar in schoolklassen. De vraag is wat deze context betekent voor het leren over sensitieve geschiedenissen als de Tweede Wereldoorlog. Wetenschappelijke studies hebben namelijk aangetoond dat leerlingen met diverse culturele achtergronden verschillende historische perspectieven hanteren en niet per definitie kunnen aansluiten op dominante historische verhalen die op school worden gedoceerd. In deze sessie zal dan ook worden gereflecteerd op de relatie tussen multiculturaliteit en multiperspectiviteit. Hoe kan in het onderwijs over de Tweede Wereldoorlog worden rechtgedaan aan meerdere perspectieven op (de herinnering aan) deze geschiedenis in heden en verleden?

Liesbeth Dirks is docent geschiedenis in de bovenbouw van de havo en het vwo aan het Schoonhovens College. Ze werd in 2016 uitgeroepen tot Geschiedenisleraar van het jaar.

Gerrit Breeuwsma is universitair docent aan de Rijksuniversiteit Groningen. Zijn expertise ligt onder andere op het terrein van de theorie en geschiedenis van de ontwikkelingspsychologie en de oorlogservaringen van kinderen.